

Svenska Dagbladet

Gäst [Ledare gästlägg](#)

Freddy Jönsson Hanberg: Banksektorn måste klara krigets krav

SEB i Arenastaden, Solna. Foto: Patrik Österberg/TT

Bankverksamhet är starkt beroende av att omvärlden fungerar. I en miljö där bomber faller och där ständiga cyberattacker genomförs är det lättare sagt än gjort.

Freddy Jönsson Hanberg

Publicerad 2023-04-22

Det här är en text från SvD Ledare. Ledarredaktionen är partipolitiskt oavhängig med beteckningen obunden moderat.

Händelseutvecklingen i Ukraina är välkänd för de flesta. Men vilka åtgärder vidtar man som chef i en större bank i denna affärsmässiga och fysiska miljö?

Kristian Andersson har varit chef för SEB Ukraina sedan före annekteringen av Krim och under hela det fullskaliga angreppet efter den 24 februari förra året. På ett seminarium i Stockholm nyligen förmedlade han sina erfarenheter och hur dessa bör appliceras på svenska förhållanden.

Främst kommer alltid personalen. De första dygnet efter 24 februari 2022 var oroliga och mycket krävande. Det tog ett par dygn innan alla cirka 50 SEB-anställda kunde räknas in.

Men företagets ansvar handlar inte bara om dem, utan även om deras anhöriga. Hittills har en anställd förlorat sin make vid fronten men i övrigt är alla förskonade från dödsfall. Att som SEB ha förbereda sms-kedjor (som i deras fall etablerats under Euromajdan 2014) underlättar, men man måste också öva.

Bankverksamhet är starkt beroende av att omvärlden fungerar. Man behöver datakommunikation för att nå betalningssystemen både i landet och internationellt. Dessutom behöver man ha tillgång till elektricitet för att hålla i gång datorer och servrar. Sekretessfrågor måste hanteras. I en miljö där bomber faller och där ständiga cyberattacker genomförs är det lättare sagt än gjort.

I Ukraina använder befolkningen fortfarande mycket kontanter, vilket skapar ett beroende gentemot de företag som transporterar och lagrar dem. Hittills har det fungerat bra. Den interna kontantlagringen är beroende av att larmsystem har fungerande elförsörjning och datakommunikation, men tidvis har detta behövt lösas manuellt, med bevakningspersonal. I Sverige är problemet det omvända: vi har för lite kontanter för att klara ett bortfall av digitala system.

I bankkontorets lokaler måste arbetsmiljön fungera, även i krig. Det måste finnas värme, kyla och vatten. Vattenförsörjningen var ett så stort problem för SEB i Ukraina att man till slut valde att installera en egen vattentank. Det går inte att befinna sig på en plats, än mindre arbeta där, om det inte går att spola i toaletterna. Hur många svenska banker har tagit höjd för en sådan situation?

Under krigets gång började även centralbanken i Ukraina ställa krav på redundans och resiliens. Ett exempel var att bankerna skulle kunna garantera elförsörjningen i minst en vecka. Det ledde till att SEB fick säkerställa tillgång till ytterligare två kubikmeter diesel för att ha möjlighet att hålla banken igång med dieselgenerator. En reserv som måste fungera i krig.

En annan fråga handlar om personalens eventuella krigsplacering. Kommer anställda att försvinna till fronten eller ska de rentav ha sin krigstjänstgöring på banken? Den praxisen bör gälla för all samhällsviktig verksamhet. I Ukraina var det blandat; ibland fick företagen gehör för att behålla personal, ibland var de anställda tvungna att inställa sig i armén. Så skulle det sannolikt fungera i Sverige också.

På seminariet deltog även representanter för den svenska Riksbanken och affärsbankerna. Deras intresse gick inte att ta miste på. Förhoppningsvis omsätts intresset i konkreta åtgärder, om det inte redan skett.

Den ukrainska viljan att försvara sig är obändig och blir hela tiden starkare. Landet kommer aldrig att ge sig och kommer att återta sitt territorium. Och det visar sig återkommande vilken betydelse det har att samhällsviktiga funktioner, däribland banker, kan hållas igång även i krig.

NYHETSREV

Missa aldrig något du följer

Signa upp mig

Få den gångna veckans artiklar från ämnen och skribenter du

Freddy Jönsson Hanberg
